

20.02.1919

GAZETA POZNAŃSKA

HISTORIA, PRAWDA I DUCH NARODU

*W historii Polski, tak się składa,
był kiedyś ponad wiek niewoli.
Jedenastego listopada
nasz kraj z niewoli się wyzwolił.*

*I wtedy myśl powstała taka,
by przez szacunek dla przeszłości
ten dzień na zawsze dla Polaka
pozostał Dniem Niepodległości.*

- Powstanie wielkopolskie wybuchło 27 grudnia 1918 w Poznaniu, w czasie wizyty powracającego do Polski Ignacego Jana Paderewskiego, który w drodze do Warszawy przybył 26 grudnia do Poznania, owacyjnie witany. Tego samego dnia Paderewski wygłosił przemówienie do swoich rodaków licznie zgromadzonych przed hotelem Bazar. Naza jutrz 27 grudnia swoją paradę wojskową na Świętym Marcinie urządzili Niemcy – zrywano polskie i koalicyjne flagi, napadano na polskie instytucje – doszło do zamieszek, w wyniku których wywiązała się walka, podjęta następnie przez oddziały kierowane przez Polską Organizację Wojskową Zaboru Pruskiego.
- Powstańcy w krótkim czasie opanowali całą Prowincję Poznańską z wyjątkiem jej północnych i południowo-wschodnich obrzeży. Powstanie zakończyło się 16 lutego 1919 roku rozejmem w Trewirze, który rozszerzał na front powstańczy zasady rozejmu w Compiègne z 11 listopada 1918 kończącego I wojnę światową. Było to jedno z czterech, obok powstania wielkopolskiego 1806 roku, powstania sejneńskiego w 1919 roku i II powstania śląskiego w 1920 roku, zwycięskich powstań w dziejach Polski. Pierwsze z polskich powstań z tamtego okresu, które umożliwiło realizację wszystkich założonych celów.

Rozpoczęcie działań zbrojnych I wojny światowej spowodował wzrost nadziei Polaków na szybkie odzyskanie niepodległości. Spowodowane to było tym, iż po raz pierwszy państwa zaborcze walczyły przeciwko sobie, a nie w tym samym obozie. W czasie wojny, gdy perspektywa wkroczenia wojsk rosyjskich na tereny Wielkopolski stała się całkiem realna, część drużyn „Sokoła” i „Skauta” przeformowano w grupy „bojowo-

niepodległościowe”. Na ich czele stanęli Karol Rzepecki, Wincenty Wierzejewski i Stanisław Nogaj. Pomimo takich działań, w armii niemieckiej znalazło się ok. 700 tys. Polaków. W styczniu 1916 powstał Tajny Międzypartyjny Komitet Obywatelski skupiający polskich posłów do niemieckiego Reichstagu.